

OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>	
Na celý rok	2 zl. — kr.
Na pol roka	1 „ — „
Na štvrt roka	— „ 50 „
Jednotlivé číslo 3 kr.	

Vychodí každú nedeľu.
Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNÝÁNSZKY.

*Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.*

Robotnícke vzbury na Dolniakoch.

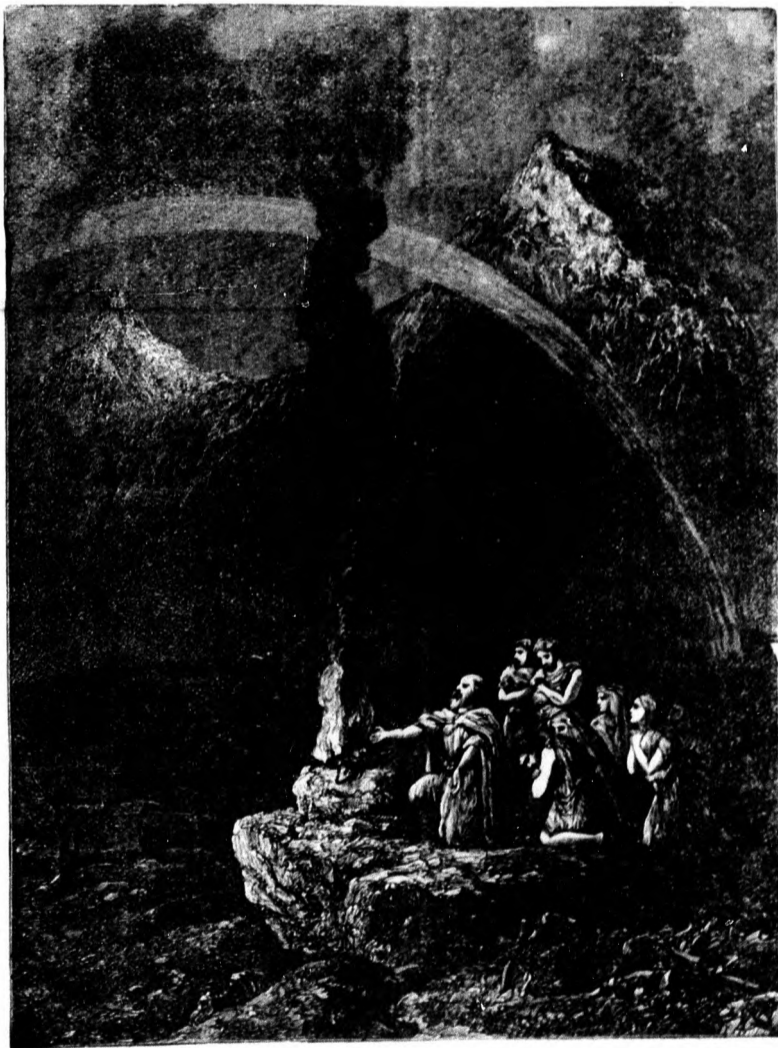
Najnovšie dochodia smutné zprávy z Dolniakov. K tým mnohým pliam a pohromám, ktoré už od pár rokov navštevujú našich poľných hospodárov a statkárov, pridružily sa teraz ešte aj socialistické pohyby medzi poľnohospodárskymi robotníkmi.

Je tomu už pekných pár rokov, čo sa u nás poľná úroda úplne nevydarila. Buď jarné mrazy, alebo letný ľadovec zbily zbožie; a okrem týchto prírodných pohrôm, škodily gazdom ešte aj nadmier nízke ceny zbožia. K tomu nevyžaduje sa žiaden skvelý rozum, aby sme nahliadli, že v takýchto okolnostach poľní hospodári museli sa tuho borit s neprajným osudom, museli všetky sily posbierať, aby zo zemi toľko príjmov dostali, žeby zaokryli všetky bežné výdavky, ba niečo odložili ešte aj na horšie časy. Všetky

starostný život, ktorý mali len ešte pred pár rokami. Majitelia pozemkov

vďačne sa podelili s úrodou s robotníkmi; keď sa im mnoho urodilo, dostalo sa aj robotníkom mnoho; keď ale bola slabšia úroda, prišli aj robotníci na kratšie. Tak to išlo viac rokov v pokoji. Ale čert nespí, prišli socialistia rozbúrali ten dobrý, priateľský pomer, ktorý predtým bol medzi majiteľmi pozemkov a medzi robotníkmi.

Socialistickí agitátori už dávno poburujú u nás robotníkov. Dosiaľ hlavne agitovali medzi fabričnými robotníkmi. Najnovšie ale agitujú už aj medzi poľnohospodárskymi robotníkmi. Výsledkom týchto agitácií je, že robotníci na mnohých miestach chystajú sa teraz strajkovať, t. j. zastaví robotu. Keby teraz na Dolnej zemi poľnohospodárski ro-

Obet Noeho.

tieto pohromy a neresti ale nezronily poľných hospodárov, ktorí úfali, že sa časy zmenia, a že im poľné plodiny časom zabezpečia zase ten bez-

botníci nenastúpili do roboty, k čomu sa na jar a v zime dobrovoľne a bez všetkého nútenia zaviazali, to by malo veľmi smutné následky, jak

pre statkárov, tak aj pre poľnohospodárskych robotníkov.

Statkári vedia, že si k nastávajúcim poľným prácam zavčasu zaobstarali pracovné sily, s oddaním sa do vôle Božej čakajú hodinu, v ktorej zlaté klasy obilia bude možno začať žať. Oni všetko možné urobili, aby zem vydala hojnú úrodu, v trapných starosfách trávili dni a noci, prestáli mnoho obáv v zime a na jar, a teraz, keď by mali brať ovocie svojich námah a práce, stoja v oči nepredvidanej nehode. Nehoda táto je, že vopred sjednaní robotníci zdráhajú sa do práce prichytiť, a tak úroda zahynie na poli.

Socialisti mnoho zlého zapríčinili už aj dosiaľ v krajine; korunou ich zkazonosného účinkovania by ale bolo, keby sa im podarilo robotníkov skutočne odtrhnúť od roboty.

Pozrime sa veci hlbšie na duo a rozvažujme, či sú agitácie socialistov čo len aj trocha oprávnené.

Osud statkárov nenie dnes tak prajný, ako bol pred pár rokmi. Statkár dnes práve toľko platí žencom, ako pred 5—10 rokmi, a veru dnes mu to o moc ľahšie padne platí, ako mu padlo vtedy, keď cena pšenica bola 10 zl., keď statkár mal veľké príjmy z vína, z vlny. Dnes je cena pšenice 6—7 zlatých; držanie oviec sa nevypláti a vinice vyhubila fyloxera; okrem tohoto hospodár musí platiť rozličné dane. Prírodné je teda, že sa hospodári zdráhajú, ba ani nemôžu viac platiť robotníkom, než koľko platia.

Práve tieto okolnosti tlačia ale aj robotníkov. Robotník totižto dostane teraz tiež len toľko zbožia, ako dostal predtým, pokiaľ sa ale predtým za pšenicu platilo 10 zlatých, a teraz len 6—7 zlatých, tak teda príjmy robotníkov tiež značne klesli. A toto veľmi cítia aj robotníci, lebo títo svoje výdavky zaokrývali zväčša z výžinku.

Z tohoto vidno, že nielen robotníci trpia, lež že ani statkári nemajú ružami postlané. Čo vyplýva teda z tohoto? To, že kde niet, tam ani smrť neberie. Keď sa statkárovi neurodí, nemôže nijakým spôsobom podvýšiť mzdu robotníkov. Ponevác ale podmienky života u robotníkov sa tiež zväčšujú, tiež potrebujú viac k výžive, než dosiaľ, prírodná vec je, že sa usilujú viac dostať od statkárov.

A keby robotníci slušným spôsobom pýtali si povýšenie mzdy, bolo by všetko v poriadku. Chyba je, že oni toto chcú vynútiť nedovolenými, zakázanými prostriedkami.

Statkári si, ako sme to už povedali, zavčasu zaobstarali potrebný počet robotníkov. Tito podpísali kontrakt, že obilie zožnú, pomlátia a sklúdia, za čo dostanú istý podiel úrody. Socialistickí agitátori huckajú kontrakt podpisavších robotníkov, aby nezadržali zaviazaný sľub, lež aby sa len

pod tou podmienkou chytli do práce, jak im statkári dajú vyššiu mzdu, než jakú si vymienili v kontrakte.

Statkári vedia, že im hrozí nebezpečenie, že keď sa žatva otvorí, zostanú bez pracovných rúk, zavčasu starajú sa o pomoc. Zadáujú si stroje, ktoré majú nahradíť pracovné ruky robotníkov, taktiež starajú sa aj o to, aby v tom páde, jakby kontraktuálne zaviazaní robotníci skutočne zastavili prácu, z iných krajov dostali potrebný počet robotníkov. Táto prirodzená starostlivosť statkárov nelúbi sa oným robotníkom, ktorí sa nezdali, že zastavením práce prinútiť statkárov k prijatiu nimi diktovaných podmienok, a usilujú sa prekaziť dovážanie hospodárskych strojov a cudzích robotníkov. Z tohoto povstali srážky medzi robotníkmi a žandármi, ktorým padlo v obeť už aj dosiaľ viac ľudských životov a je sa čo obávať, že keď nastúpi žatva, na viac miestach na Dolniakoch udajú sa krveprelievania.

Toto sú smutné následky socialistických agitátorov. Robotníci miesto toho, aby nahliadli, že statkári majú práve tak zlé časy, jako aj oni, a nevystupovali s nespĺniteľnými požiadavkami, dajú sa zväčša a chcú zastaviť prácu. Toto je tá najväčšia hlúposť, ku ktorej je v stave radíť iba zlosť. Dajme tomu, že sa zjednaní robotníci dajú skutočne zvieť ku strajku, zastaveniu práce, a že sa statkárom nepodarí od inam zaopatriť si robotníkov, kto bude mať z toho osoh. Osoh nikto, lež každý len škodu. Škodu bude mať za prvé statkár, lebo mu úroda na poli zkaže vezme, ale škodu budú mať aj poľní robotníci, lebo si nič nezarobia a tak teda, keď teraz nevedia vyžiť, tým mieň budú v stave vyžiť, keď utratia ešte len aj výžinku. Ale škodu bude mať aj celá krajina, lebo veď od na vnivoč vyjdenej úrody nebude sa daň platiť.

Povinnosťou vlády je, aby sa postarala o to, žeby statkári načas dostali robotníkov; keď kontraktuálne zaviazaní robotníci nepojdu robiť, vláda dá od iných doviest' robotníkov, prípadne vojsko upotrebí k tomu. Zároveň sa ale aj o to postará, aby huckajúci agitátori obsiahli dobre zo-sľúžený trest.

A konečne jedno odporúčame, aby sa vláda postarala, žeby robotníkov dostatočne osvietila, žeby nahliadli, že zastavením práce si osud ani najmieň nepolepšia, lež narobia každému iba škodu.

Slovo k rodákom.

Kam to povedie? Kedy a kde zastaneme? Tieto otázky si môžeme a máme predložiť. Keď sa rozhliadneme po zjavoch verejného a politického života, spozorujeme oné ozajst' smutné a

povážlivé prípady, ktoré sa v najnovších časoch udali. Nesvedomité búrenie a huckanie ľudu do nášho trpkého, zkazonosného ovocia. V Nádudvare a v obci Elemér pri Veľkom-Bečkereku ľudská krv tiekla. Mrtvoly chudobných robotníkov a žandárov ako aj veľká tlupa ťažko ranených občanov vlasti vydávajú ošklivé svedectvo o pokazených pomeroch.

Smutný to začiatok, — Bože uchovaj nás od pokračovania.

O udalostiach týchto čítali ste a dočítať sa môžete, rodáci moji na inom mieste časopisu nášho, a preto nejdeme, ba zdráhame sa obšírnejšie opisovať hrúzu túto, ktorá sa nemala stať ba v pokročilom tomto čase stať by sa vlastne ani nesmela. No nesmieme zamlčať a nepoukázať na záhubné príčiny strašných a na najvyšš nebezpečných udalostí týchto, aby sme sa z nich poučili.

Nevieme, či sme už následkom tisícročného štátneho trvania natoľko ostarli, že už-už zas do deťackého veku a spôsobu nazad sa vraciame; alebo snád bujnosc silu našej mužnej tak je veľká, že sme ju nie v stave zkrútiť a na úzde držať? No buď si tomu tak, alebo inak, tajif nemožno že máme menej príčiny a menej základu k chľúbe, než ku hanbeniu sa. A kto a čo zapríčinilo všetko toto? Nič iné ako pomätenosc pochopov, nesvedomitosc agitátorov a bezúzdne búrenie ľudu k sobeckým cieľom, zámerom a záujmom na úkor verejného dobra a bezpečnosti.

Pomätené sú pochopy, menovite pochopy práva a slobody. Nie všetko je dovolené, čo nie doslovne zakázané, a sloboda tiež nemôže jestvovať, ba sa ani myslieť nedá nekonečnou, neobmedzenou a bezúzdnu. Každému právu oproti postavená je povinnosc, tak že sa tieto dve nachádzajú v zdravej rovnováhe. Každéj slobode hranice kladie uspôsobilosc osobná a vecné potreby. Aj právo je dvojaké, ako to už Rimania poznali, hovoriac, že kde je najhlavnejšie právo, tam býva často najväčšie bezprávie. No a tie slobody! Zvláštny, veľkolepý, mohutný to pochop tá sloboda, elementárna prirodna to sila, tak ako ku príkladu, oheň i voda. Na úzde a v medziach potreby držaný oheň hreje, živí človeka, je jeho otrokom, no tyranom a záhubcom jeho sa stane, keď preboriac hranice, čo divý a zurivý požiar všetko ničí a na popol obracia. Ťarchy nosí, stroje ženie, občerstvuje i obživuje človeka pokojná voda, no keď bezúzdny prívalom sa stane, borí, láme, trhá a pohlcuje všetko, majetok i životy.

Krásne a veľkolepé sú tie ľudské a občianske práva, vznešené ba neoceniteľné naše slobody, ale bohužiaľ nevieme si ich dostatočne oceniť a nevieme s nimi blahonosne zaobchodiť,

ich užitočne používať. Do výstredností zachodíme, uchvátiť sa dáme náruživosťam, preskakujeme hranice a trháme hrádze rozumom a uslechtiloscou postavené. Žiadúca, potrebná je sloboda spolčovania sa, sloboda slova, sloboda tlače, no my zurvali čo s nimi a z nich robíme? Nesdružujeme sa k spolkom, ktorých cieľom je blaho vlasti, národa a človečenstva, lebo toto je nielen dovolené, lež malo by byť ešte aj našou povinnoscou, ale právo a slobodu túto usilujeme sa nadužiť spolčováním sa v kruhy nebezpečné, zakázané, lebo dľa pomätených pochopov našich právo a sloboda veľkú moc a vládu svoju len tak vraj ukážu, keď sme v stave nimi zaokrúť páchané nezákonnosti. Vznesenú slobodu slova tak používame, že pod jej titulom hanu a špinu kydáme na všetko, čo je rozumnému a šľachetnému človeku sväté; nivočíme vzájomnú úctu, odoberáme si česť i dobré meno, ba keď nám už hlas vo vyschlých ústach nestačí, aspoň si jazyky vyplazujeme. Ohromná moc je sloboda tlače; zárukou by mala a mohla byť ona budúcnosti našej, ochranou našich práv i slobody, no čo sme urobili z nej my? Nepoužívame ju k tomu, čo je dovolené, čo je prospešné a k verejnému dobru smerujúce, ale nadužívame ju neslušne ba hanebne k tomu, aby sme pod jej ochranou slobodne a beztrestne páchať mohli skutky a veci také, ktoré človečenstvu k hanbe a škode slúžia — jedným slovom prepiať a výstrední sme — k svojej záhube. A čo zaviniilo tieto prevrátené pomery? Jedine búrenie a huckanie ľudu, nadužívanie slobody spolčovania, slobody slova a tlače. Za búrením socialistov nasledovali: smrť, vražda a ťažké rany; vdovy a siroty padlých plačú i hynú, robotné sily sa tratia, a kto vie, čo donesie budúcnosc?

No búrenie toto má za základ jedine otázku chleba, otázku výživy, ktorá sa dá rýchlejšie a ľahšie riešiť, ale ľudová strana za základ svojich výbuchov a prechmatov vzala si otázku viery a náboženstva, a tu je fanatisovanie snadnejším, nebezpečnejším. Preto varujte sa agitátorov týchto, ba vy prostí a jednoduchí dajte im naučenia o svätých povinnoscach oproti človečenstvu a vlasti, dajte im naučenia, ako sa majú práva a slobody rozumne a osožne používať.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Zvýšenie platu vojenských dôstojníkov. Najnovšie sa rozniesol chýr, že sa naša a rakúska vláda ustálily na tom, že od budúceho roku povýšia plat vojenských dôstojníkov, čo by značilo veľké zvýšenie spoločných

výdavkov. Teší nás, že môžeme ct. obecnosť o tom upovedomiť, že chýry tieto sú úplne bezzákladné, že totižto vlády nepomýšľajú na zvýšenie platu vojenských dôstojníkov.

Nová železničná požička. Finančný minister a minister obchodu zadali tento týždeň snemu návrh zákona, ktorým vláda žiada povolenie, aby smela vyzdvihnúť novú železničnú požičku. Táto požička je zvlášte preto významná, že sa od nej budú platiť iba tri a polpercentové úroky. Boly časy a to ešte nie tak veľmi dávno, kde sme platili od požičiek aj šesť percentov a dnes už ideme platiť iba 3 a pol percenta. Toto je všetko zásluhou liberálnej vlády, ktorá bola vstave kredit našej vlasti tak upevniť, že dnes dostaneme už tak lacné peniaze, jako ktorýkoľvek iný štát.

Vláda žiada povolenie, aby na železničné investície mohla vyzdvihnúť 123 millionovú požičku. Z tejto summy obráti sa na stavbu a zariadenie dielní medzi inými i vo Zvolene 23,070.000 zlatých; na zaopatrenie premávkových a obchodných prostriedkov (vozňov) 39,425.000 zlatých, na zamenenie drevených mostov železnými 2,000.000 zl.; na stavbu druhého páru koľajníc medzi Marcheggom a Budapešťou, Hatvanom a Salgótarjánom atď a na pretvorenie dráh 13,650.000 zl.; na zväčšenie staničných budov medzi inými vo Zvolene, Füleku, Párkány—Náne 17,105.000 zlatých; na iné menšie potrebnosti, ako na stroje dráhu očisťujúce, sňahové pluhy atď. 4,750.000 zlatých. Na splatenie dlžôb 23,008.896 zlatých

Obštrukcia. Ct. čitatelia už vedia, čo znamená toto slovo; slovensky by sa dalo pomenovať zahovorením. Proti návrhu zákona o uvedení do života trestného pokračovania neodvislá a 48-ta strana zaviedla obštrukciu; ku každému paragrafu budú toľkí vyslanci hovoriť, že pojednávajú nepôjde nijak na pred. Iným slovom neodvislá strana násilím chce prekaziť, aby sa z návrhu stal zákon.

Toto násilie vzbudilo v liberálnej strane rozhorčenie. Liberálna strana odhodlaná je proti tomuto násiliu brániť sa. Obrana bude v tom záležať, že pevne vytrvá pri návrhu a neunavne bude navštevovať zasadania snemu trebárs aj celé leto, jako by bolo práve potrebné. Okrem toho vláda udajne rozhodla, že predlži zasadania snemu, aby opoziční vyslanci mali čas vyhovoriť sa.

Spoločná ministerská porada. Minulú nedeľu bola pod predsedníctvom kráľa vydržiavaná spoločná ministerská porada, na ktorej uhorskú vládu zastupovali barón Banffy, ministerský predseda a finančný minister Lukács. Na porade ustálený bol rozpočet vojska na budúci rok.

V záležitosti katolíckej autonómie vypustili vyzvanie už všetci biskupi na svojich veriaciach. Teraz za vydržiavajú po celej krajine porady, na ktorých sa veriaci poučujú, jako a koho majú voliť na katolícky kongress.

Vyjednávanie o pokoj v grécko-tureckej vojne veľmi pomaly napreduje. Príčina toho leží v tom, žeby sa Gréci radi vymohli z pod nepriemných následkov, ktoré musí znášať každý národ, ktorý vojnu prehrá. Grécko peňazite už aj tak zle stojí a práve preto chce odškodnenie čím na menšiu summu stlačiť. Jako počuť, Grécko bude platiť tak nízke odškodnenie, že Turecko tým ani zďaleka nebude vstave zaokryť výdavky vojny.

Panovnícke jubileum. Anglická kráľovná Viktoria panuje už 60 rokov nad Anglickom. Túto zriedkavú udalosť oslávia v Anglicku veľkolepe.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie snemovne dňa 9. júna. Po tureckých sviatkoch prichytili sa vyslanci s novými silami do pojednávania návrhu zákona o trestnom postupovaní.

Valent *Illyés* vidí v návrhu námahu vlády, aby s kroka na krok potlačila slobodu tlače. Návrh neprijíma.

Julius *Sághy* dokazuje, že sloboda tlače nebude potlačená len 16-tym odsekom, lež vidí v celom návrhu reakciu, preto ho ani neprijíma.

Béla *Molnár* zaujal sa návrhu. Dokázal, že privátna česť nemá nič spoločného s verejným záujmom. Ti vyslanci, ktorí tak tuho broja proti 16-temu odseku, zaujímajú sa tých časopisov, ktoré sa živoria z nápadov na súkromných ľudí. Keby od neho záviselo, on by aj nápady proti úradníkom odkázal k riadnym súdom. Návrh prijíma.

Rátkay, člen neodvislej strany osvedčil sa, že jeho strana použije každý možný prostriedok, aby zamedzila odhlasovanie návrhu.

Na konci zasadnutia interpelloval Anton *Mócsi*, sťažujúc sa, že po čas ľudového shromaždenia vo Várgede tamejší slúžny hatil rečníkov a odobral im slovo.

Zasadnutie dňa 10. júna. Béla *Bernáth* hovorí, že jaknáhle budú priestupky tlače patriť k riadnym súdom, tým je tlač hatená v tom, aby neodvisle prevádzala úlohu dozoru a kritiky, sloboda tlače je tedy obránená. Návrh neprijíma.

Ludvik *Ragályi* sťažuje sa, že vláda len preto chce obstrihať slobodu tlače, lebo ju táto napadá; moc nikdy nemala rada slobodnú tlač.

Ludvik *Biró* preto neprijíma návrh, lebo tenže robí rozdiel medzi česťou a česťou; nad urazením jednej budú súdiť poroty a nad urazením druhej riadne kráľovské súdy. Takéto roztriedovanie cti škodí občianskej rovnosti.

Jozef *Kristóffy* dokazuje, že politický obsah tlače zostane aj na ďalej tak slobodným, jako bol dosiaľ, tak tedy kde je tu ohradenie slobody tlače? Hlavnomestské časopisy sa príkladne chovujú, tým väčšími ale napádajú privátnu česť vidieckej časopisy.

Béla *Mezőssy* dokazuje, že česť každého človeka je rovnaká, a tak tedy nech súdi nad česťou každého človeka jedon a ten istý súd, ponevác návrh zákona nariadenje, aby v páde urazenia česti privátneho človeka

súdily kráľovské súdy a keď je napadnutá česť úradníka majú súdiť poroty, preto návrh neprijíma.

Viktor Pichler upozorňuje snemovňu nato, že časopisy veľmi dobrú službu preukázaly obecenstvu tým, že odhalovali špatné skutky mnohých švindlerov a tak obecenstvo zavčasu vystrihaly; jak bude návrh prijatý, časopisy na ďalej budú sa báť tak smele vystupovať.

Zasadnutie dňa 11. júna. Na dneskajšom zasadnutí hovorili traja vyslanci proti návrhu asfice: Juraj Sturman, Peter Marjai a Kornél Visontai. Všetci traja rečníci opakovali zväčša už prednesené dôvody, ktoré už aj et. čitatelia znajú a tak ich nejdeme opakovať.

Po Visontaiho reči ujal sa slova minister pravosúdia Erdély. Mužne bránil návrh a vyzval tých vyslancov, ktorí sú toho náhľadu, že poroty během posledných 30 rokov dostatočne chránily česť privatnych ľudí, aby návrh neodhlasovali. — S tým bolo zasadnutie zakončené.

Zasadnutie dňa 12-ho júna. Ladislav Okolicsányi návrh neprijíma, lebo je toho náhľadu, že keď sa urazenie et. verejne stalo, t. j. v novinách, musí byť aj žaloba verejne pojednávaná.

Koloman Szentiványi bránil návrh. Návrh ničím nebráni časopisom, aby nepísaly to, čo sa im fúbi a čo uznávajú za dobré a prospešné. Zato že bude nad urazením et. riadny súd súdiť, môžu noviny smeľe písať.

Graf Štefan Károlyi hovoril tiež proti návrhu. Verejne sa osvedčil, že vstúpil do Apponyiho strany.

Hovoril ešte Eugen Polczner, ktorý sa tiež osvedčil, že návrh neprijíma.

Na konci zasadnutia interpelloval ministra vnútra Makkfalvay v záležitosti krvavých vzbúr a pohybov robotníckych na Dolnej zemi.

Minister Perczel hned odpovedal, že porobil všetky potrebné poriadky v najširších hraniciach. Vyhlasuje ako vo svojom tak i v mene ministra Darányiho, že sa postarajú o vysvetlenie nebezpečia strajku robotníkom, z ktorého len robotníci sami budú mať škodu a síce tak, že si statkári nakúpia strojov hospodárskych a zaopatria lacnejších robotníkov rusínskych, slovenských a krajan-ských. Vláda urobí všetko a tam, kde vypukne strajk, prepusti gazdom iných robotníkov a keď bude potrebné, upotrebí i vojsko k poľným prácam.

Makkfalvay a snemovňa vzala odpoveď v známose.

Zasadnutie dňa 14. júna. Dnes bolo pretrbnuté pojednávanie návrhu zákona o trestnom pokračovaní a na pretras prišiel návrh zákona o honvédskech vyučovacích ústavoch. Referent Aurél Münnich v krátkosti odporučal návrhy k prijatiu. Najprv bol pojednávaný návrh o rozmnožení fundacionálnych miest v školách spoločného vojska.

Ján Tóth z poverenia neodvislej strany osvedčil sa, že strana táto návrhy neprijíma. Rečník nechce také ústavy, v ktorých sa miesto uhorskej vlasti hlása spoločnej vlasti, miesto uhorského vlastenectva, spoločného vlastenectva. Neodvislá strana odhlasuje výdavky len na samostatné uhorské vojsko.

A. Benyórszky tiež neprijíma návrh; žiada si samostatné uhorské vojsko. Práve z tých samých príčin ne prijíma návrh ani Ladislav Okolicsányi.

Minister honvédstva barón Gejza Fejérváry. Zazlieva, že neodvislá strana brojí proti návrhu, tým len odstraší mladíkov od toho, aby sa vrhli na vojanskú dráhu. Minister nevidí v tom nič zlého, keď sa mladíci naučia v školách spoločného vojska aj nemecky, to im len k dobru poslúži. Návrh odporúča k prijatiu, čo sa aj stalo. S tým bolo zasadnutie zakončené.

Pri oračke.

Ludák: Pomáhaj Pán Boh sused!

Liberál: Pomáhaj i vám,

Ludák: Akože sa vám orie?

Liberál: Nuž hľa, veď vidíte, že jeden koniec tejto zeme je mokrý a ten druhý celkom pod vodou. Ja len neviem, kedy sa už raz dorobíme a kedy už prestane pršať.

Ludák: Veru trest Boží a nič inšie je toto na nás, ba počul som že sa už aj súdny deň približuje.

Liberál: Vedže len netárajte také hlúposti, nuž či už podobného počasia nebolo nikdy. Však ja sám už pamätám ešte horšie počasie, ba aj také, že na deň Jána nám všetku úrodu snahom prikrylo, a predsa sme nezúfali, ale dúfali v dobrotivého Boha, ktorý to všetko na dobré obrátil a nás hojným a úrodným rokom požehnal. Vtedy sme netárali žiadne hlúposti a daromnosti. A teraz?! Keď trochu dlhšie poprší, už ide byť súdny deň, keď liberálny ablegát ochorie alebo zomre, keď liberálovi krava nohu zlomí, keď kočiš jedného ľudáka, — ktorý vezúc dcéru jedného liberála a ktorému dolu strmým závozom sa voz prevrátiac — si rebrá doláme, to všetko je trest Boží, ale keď sa dačo na fare príhodi, to je už nie trest, ale požehnanie Božské.

A pre samé tieto tresty Božie ani nevidíte, že je cap v kapuste, na ktorého čo deň len pribýva a kapusty hodne odbýva.

Ludák: Ale susedko, ako zase ďaleko idete!

Liberál: A načo že mi také daromnice tárate, že vraj ide byť súdny deň. To ste sa azda z toho vášho ľudového kalendára alebo z tej ľudovej pligay koniec sveta dočítali?

Ludák: Veru sa človek dočíta všelichoho. Veľmi by vám bol prial prečítať pripis Štefana Rakovszkého, nachádzajúci sa v 18. čísle «Kresťana» a boli by ste sa presvedčili, že predsa len my a naši vodcovia majú pravdu.

Liberál: A načo že sa vzťahuje ten pripis?

Ludák: Na zníženie pozemnej dane. Tento sľachetný muž dokazuje v svojom pripise, jakú

velikú pozemnú daň my platíme ba v tejto záležitosti už aj na sneme prehovoril, ale darmo, lebo ho zkazonosní liberáli vysmiali. Hľa, takto pochodí ten, ktorý chce odpomôcť ubiedenému ľudu.

Liberál: Že Štefan Rakovszky s jeho snižením pozemnej dane komu chce odpomôcť, to vám ja dobre vysvetlím, ak ešte za chvíľku pri mne poshovie. Poznám ja dobre vtáka už po perí.

Ludák: Prečo by neposhovel, však som už sorať i zasial, no a chlapčisko aj sám môže zaobrániť.

Liberál: Keď tedy máte kedy, tak vám rozpoviem, že Štefan Rakovszky nie chudobnému ľudu, ale sebe a ostatným veľkým pánom chce odpomôcť.

Ludák: Čo zase nepočujem!

Liberál: Veru nič takého čoby sa s pravdou nesrovnávalo, lebo čo vám ja poviem, to vám aj makavými dôkazmi dokážem.

Vezmem príklad, že u nás bárs chudobným, ale gazdom sa ráta ten, ktorý 2 zl. čisto pozemnej dane platí. Dôchodkovej dane ale, ak je sám 2 zl., ak ale má odrastlejších synov, tak ešte od každého po jednej zlatke. Pre ľahšie porozumenie ale vezmime, že ten chudobný gazda platí 2 zl. pozemnej a 2 zl. dôchodkovej dane. Štefan Rakovszky ale platí 400 zl. pozemnej a len 4 zl. dôchodkovej dane.

Pozrime ale ďalej, že jaká výhoda by to bola bývala pre chudobný ľud, keďby návrh Štefana Rakovszkého o snižení pozemnej dane snem bol prijal a povedzme, žeby bol tútože daň o polovicu snížil. Ten hore už spomenutý chudobný gazda platil by o polovicu menej pozemnej dane, to jest na miesto 2 zlatých platil by len 1 zl. a tak by vyhral 1 zl.

Štefan Rakovszky by tiež platil o polovicu menej, to jest na miesto 400 zl. by platil len 200 zl. a dvesto zl. by mu ostalo vo vrecku. Tedy sused povedzte že vy mne teraz tak na vaše svedomie, ktože by urobil lepší kšeft, či chudobní ľudia a či tí masní magnáti, čo nie, ako Štefan Rakovszky 400 zl., ale tisíce a tisíce pozemnej dane platia.

Ludák: Nuž ako z vašich rečí vyzrozumievam, veru len tí by vyhrali, čo majú mnoho.

Liberál: No vidíte, s týmito som ale ešte nie hotový. Spomenul som, že ten chudobný človek platí aj 2 zl. dôchodkovej dane. Štefan Rakovszky alebo ostatní magnáti ale platia len po 4 zl. Ktože má tedy tých dôchodkov viac, či ten chudobný človek čo platí 2—6 zl. a či tí masní magnáti, ktorí dôchodkovej dane viac od štyroch

zl. neplatia. Je to potom nie hriech do neba volajúci a krivda páchaná na chudobnom ľude.

Ludák: Čo je pravda, to je pravda. Aha vdova Mišurovie čo má tých päť sirôt, neplatí ani pozemnej len od tej jedinej otrhanej chalupy 80 krov domovej dane, a už musí prítom 2 zl. dôchodkovej dane zaplatiť.

Liberál: Veď vám to chcem povedať, že nie pozemnú daň snížim, čím by len magnáti vyhrali, ale dôchodkovú daň treba celkom zotrieť, bo táto je tou najväčšou farchou nášho chudobného a ubiedeného ľudu. Ja keby mal moc a vládu alebo bol by údom zákonodarstva, nepodával by návrh o snižení pozemkovej dane, ktorý oči slepí, bo pekne síce znie v ušiach chudobného ľudu, ale by urobil práve na opak, to jest nie aby sa pozemná daň o polovicu snížila ale o polovicu zvýšila a po pri tom druhoklassová dôchodková daň celkom zotrela. Tak ten chudobný človek, čo predtým platil 2 zl. pozemnej a 2 zl. alebo aj 6 zl. dôchodkovej dane, napozatým by platil 3 zl. pozemnej a žiadnej dôchodkovej, a tak by 1 až do 5 zl. zašporoval. Nie tak by ale pochodil Štefan Rakovszky, ktorému 4 zlatková dôchodková daň by tiež odpadla, jaj ale pozemnej dane by mu o 400 zl. pribudlo a spolu aj každému magnátovi.

Nech tedy Štefan Rakovszky nepredostiera také návrhy, s ktorými nerozumnému svetu oči slepí, ale nech sa už raz oduševní a zaujme za ľud chudobný, prevezmúc na sebe aspoň čiastku bremena jeho. Nech sa neodvoláva na tú, lebo onú krajinu, ba aj na susednú Austriu, že tam pozemnú daň snížili. Nás do toho celkom nič, keď by aj žiadnu daň neplatili, nech len potom od nás na konto toho zvýšenie kvóty nežiadajú. Nech sa radšej postará, aby chudoba pozbavená bola platenia štóly a všelínejakých požiadavok kňazských, ktoré sú od pozemnej dane o moc príkrejšie, bo sa aj takých týkajú, ktorí žiadneho pozemku — okrem dakde v cintoríne vykázaného — nemajú.

Ludák: No pravdu hovoríte sused, len neraz viem, že prečo chce Štefan Rakovszky pozemnú daň snížim.

Liberál: A ešte by ste viac vedeli, keby ste sa veľkoštiavnického a bývalého notára spýtali.

Ludák: Nuž tak?!

Liberál: Veru tak, bo ľudák dobrý vták.

Ludák: No žehnaj vás Boh!

Liberál: Nech žehná aj vás! S Bohom!

—psť—

BESEDNICA.

Trojaké zamestnanie slepého Jakuba.

Boli sme na dedine v mesiaci júni, vôňa zo zahrady vanula cez oblok do chyže do poly otvorenej; Gounod práve teraz vstal od klavíru, a za hudbou nasledovala jedna z tých príjemných rozprávok, ktorá zneje dobre z úst priateľov. Rozpovedal som mu, že jeden slepý úbožiak, ktorý sa nám stal susedom, zavše prejdúc cez pažitnatú cestu, ktorá delila naše bývanie od jeho chalupy, sadol si na kraj zahrady a tam nepohnúc sa ostal, počúvajúc za celý čas hudbu, kým sme my hrali.

„Veľmi by som rád tomu človekovi spievať!“ riekol Gounod.

„Ozaj, drahý priateľu.“

„Nič nenie ľahšieho od tohto. Slepý úbožiak menuje sa Jakub, hneď sa navráti z roboty.“

„Ako! Z roboty? Pracuje snáď?“

„Pravda že. Má trojaké zamestnanie.“

„Trojaké zamestnanie?“

„Áno, ktoré ho zaneprázdňujú skoro celý rok. Hneď pošlem pre neho, a čakajúc na neho, rozpoviem históriu jeho trojakého zamestnania. S týmto rozpoviem i históriu najzvláštnejšieho človeka, s ktorým som sa síšiel na dedine; neučený, básnický, výrečitý a ktorý rýchle oslepnúc, našiel cestu i vo tme a nový život si utvoril skrze jeho slabosť.“

Tak sa mi zdá, že vy poznáte dedinku Nosemovú a dolinu, ktorá nás delí od tej. Táto dolina má zvláštne znaky: je vysehnutá, barvu má červenastú, a následkom na povrchu nachodiacich sa kameňov je hrudnatá, veľké vymokliny ju trhajú, len niekoľko tu i tam nachodiacich sa stromov robí tónu, tak že i ta malá rofa, ktorú tam obrábajú, je plná kameňov, a keď lámu skaly tak sa tento hrnot smieša s hrnotom strojov, ako by robota strojov závodila s usmievajúcim sa obrazom vidieku. Snáď 30 rokov je tomu, ako som túto rovinnu videl s mojim najlepším priateľom, pánom Degraangesom, ktorý bol mešťanostom našej obce, keď nás zastavil lomoz tu ľého výbuchu. Obrátili sme sa a na 3—4 sto krokov, vystupoval zo zeme pobefavý dym a tak sa zdalo, akoby tenže vystupoval z nejakej diery, neskoršie letely kusy skál do povetria, na to sme počuli srdceprenikajúce vykriky, potom sme zazreli jedného chlapa, ktorý vyslobodiac sa zpod zeme, behal po rovine ako blázon. Pre diaľku a nerovný beh človeka sme nepoznali, ale na jeho tvári zbadal som široký červený švík. Utekali sme, zdesení sme pohľadom za nemým, za ten čas s druhej strany roviny, od Nosemovej chlapi a ženy s krikom sa sbiehali. My sme prišli k nešťastnému prví; tvár mu bola krvou nabehnutá, tvár samá rana, hlava mu bola otvorená a krv tiekla po jeho háboch. Raneného sme chytili do náručia a sotva že sa toto stalo, žena, nasledovaná inými dvadsiatimi, hodila sa pred tohoto muža: „Jakub! Jakub! Ty si to? Nepoznám ta! Jakub!“ Nešťastný nič neodpovedajúc, krčil sa v našich ramenách a takto sa trápiač mláka krvi bola pred ním. „Ah!“ zkríkol žena zrazu srdceolomným hlasom. „To je on!“ Poznala širokú striebornú ihlicu, ktorá spínala košeľu raneného a ktorá sa i cez krv blískala.

Veru to bol on, jej manžel, otec troch dieťok úbojých baník, ktorému tvár, keď skaly trhali, výbuch poranila a ktorý sa stal slepým, krivým ba snáď bol i smrteľne ranený.

Jakuba odniesli domov, ztade ale na rozkaz privolaného lekára do nemocnice, aby mu tam oko vyličili. Pán Degraanges oznámil mi po šiestich týždňoch: Jakub sa navrátil, prídem na obed pre vás a navštívime ho.

Prišli sme ta. To nikdy nezabudnem, čo som vtedy videl. Oči Jakubove zaviazané boli bielym obvazkom, sedel na ošete dreva pri nezakúrenej peci; na zemi spalo sotva asi 3-mesačné dieťa, štyriročné malé dievča sa hralo v popole, iné dieťa, ktoré sa zdalo byť od štyriročného o mnoho staršie, triaslo sa od zimy; manželka Jakubova ale sedela na zlej posteli oproti peci. Myšlienka v človeku bola hroznejšia, ako to čo videl. Rodina bola nemá, zdalo sa, ako by sa boly hodiny minuly, čo z nich ani jeden slova nepreriekol. Žena sa chovala ako bez života, tak sa zdalo, ako by na nič nemyslela. Ktorých sme videli, tí nepatrili medzi nešťastných, títo boli smrť prichystaní, na hrnot našich krokov sa pozdvihli, ale nepreriekli ani slova.

„Prišli sme vás navštíviť,“ riekol pán Degraanges.

„Ďakujem pane.“

„Vás potkalo veľké nešťastie, úbohy Jakub.“

„Áno.“

Hlas jeho bol tichý, krátky, bez všetkého dojatia, ostatne nikoho nepočúval. Ja som k nemu preriekol niekoľko tešiacich slov, o súcitnosti a o pomoci.

„Pomoc!“ zkríkla žena zúfalým hlasom. „Toto sú nám podlžní. Povinní sú nám pomáhať. My sme nie príčinou nášho nešťastia; nesmú dovoliť, aby naše deti od hladu zomrely!“

Ona neprosila, nelkala, ale požadovala. Toto rozkazujúce zobrazenie viac účinkovalo, ako všetko prosenie úbohých; ale k pohnutiu bolo, keď Jakub takto prehovoril tichým, zúfalým hlasom: „Naše deti musia zomrieť, veď už viac nevidím.“

Obzvlášť mocné je ľudské slovo. Slová, ktoré Jakub vyriekol pokojne, účinkovaly na naše srdcia ako bodacie. Sotva že sme mohli niekoľko slov prerieciť, sme dojatí, nechali sme málo peňazi na stole a vzdialili sme sa so stisnutým srdcom.

Na druhý deň riekol nám lekár:

„On je ztratený, rany sa zahojily, vnútorného poranenia niet, ale žiaľ, ktorý premohol nešťastníka, ho umorí. Neje, nepije; jeho vnútornosti zoslábnú a jestli behom mesiaca zomre, nebudem prekvapený.“

Čas sa míňal a o mesiac...? človek bol oslobodený, pracoval.

„Aký div!“ zkríkol Gounod.

„Božské milosrdenstvo.“

„Ako?“

„Spýtajte sa Jakuba, lebo je tuhla!“

Zazreli sme v rade stromov ist' mocného, malej postavy človeka, ktorý palicou hmätal po zemi a po kríkoch, aby sa o ceste presvedčil.

„Celkom je sám,“ povie Gounod. „Jeho manželka ho previedla len raz po dvore a raz po zahrade, teraz už nepotrebuje nikoho, pozná cestu sám. Priblížili sme sa k slepému.“

„Jakub! tu je jeden náš priateľ, ktorý vás chce poznať.“

„Doista je poriadny človek, lebo by ináč nebol vašim priateľom,“ odpovedal slepý, s tým dobrotu prezradzujúcim hlasom, ktorým on vravet vedel.

„Áno, Jakub, tento pán je poriadny človek, jeho dobrotou zaplňuje celý svet od 20 rokov.“

„Tedy je veľmi bohatý,“ zkríkol slepý.

„O nie, ver je nie bohatý!“

„Tedy akože môže tak veľa dobrého robiť?“

„S jeho hudbou.“

„S jeho hudbou?“ riekol slepý dojata.

„Ah, to je slovo, ktoré vás pohne, áno drahý Jakub, Pán Boh vložil pieseň do hlavy a srdca tohoto človeka, ktorá len vtedy vyjde na svetlo, keď on chce. I slová Boha znejú jako pieseň a potešia trpiacich a očaria tých, ktorí netrpia Jakub, a či viete, že prečo si vás žiadal môj priateľ vidieť? Spievať vám chce.“

„Mne?“ riekol Jakub.

„Áno,“ odpovedal Gounod, stisnúc mu ruku. „Vstúpte sem do tejto chyže.“

„Do chyže? nie. Moja obuv je zablatená, ale keď mi dovolíte, tu von si sadnem na schodíky a tu budem počúvať.“

„Ako vám ľúbo.“

Gounod si sadol k pianu. Jakub ale na schodíky, pri nohách ležala mu veľká palica, a jeho vyhaslé oči obrátil k nebu.

Gounod spieval viac ako za pol hodiny, a všetky tieto piesne sa odrážali na tvári slepého, a zvuk spevu utešeného dojal ho tak, že skoro plakal. Gounod pristúpil k nemu a slepý len toľko riekol trasúcim hlasom:

„Dakujem drahý pane, za pol hodiny som necítil moje nešťastie.“

Toto jednoduché poďakovanie hlboko dojalo Gounoda, ktorý takto odpovedal:

„No, milý Jakub, chcete ma presvedčiť, že som vám radosť spôsobil.“

„A jakú?“

„Teda ma presvedčte.“

„Ale ako?“

„Rozpovedzte mi, ako ste sa vymohli zo zúfalstva, ktoré sa vás zmocnilo.“

„Oh, veľmi vďaka, pane, veď keď o sebe budem rozprávať, hovoriť budem len o tom, kto ma oslobodil. Áno, oslobodil, lebo som cítil, ako ma ničí vždy povedomie môjho nešťastia. Povedomie, že nikdy viac nebudem vidieť, to ma pomaly morilo, cítil som, že zomrem a žiadal som si zomret. Ale on ma oslobodil.“

„A ako?“

„Peknými jeho slovami. Áno, pane, on prišiel do môjho úbohého príbytku cez tri mesiace každý deň z mile cesty. Sadol si oproti mne, rozprával mi dlho kým som neobdržal svoju spokojnosť.“

„A čo rozprával?“

„Musel by ja byť ním, aby som to všetko vypovedať mohol. Rozprával mi o takých veciach, ktoré som nikdy nepočul, rozprával o Bohu krajšie ako kňaz; on je to, ktorý ma naučil zaspať.“

Minuly sa dva mesiace, že som nespál; sotva že som zadriemal, zobudil som sa, vraviac sám sebe: Jakub, ty si slepý a vtedy sa mi hlava krútila ako blázno. Jedného rána vstúpi ku mne tento dobrý priateľ a riekne: Jakub, keď sa v noci zobudíš a nad tvojím nešťastím by si zúfal, pošl jednu modlitbu k Bohu, potom dve, a uvidíš, že zaspíš.“ A tak sa stalo, ako riekol.

Priateľ ma tešil a takto pokračoval: „Vidíš Jakub, onyl a nešťastie je také ako dažď, všade treba, aby sa z neho trochu dostalo. Keby si nebol slepý, bola by tvoja manželka nezdravá, alebo by ti dieta bolo zomrelo, na miesto týchto nešťastí potkalo teba úbohý priateľa a im je nič.“ Pravda je, pravda je, riekol som a počal som sa tešiť. Nebol som už tak smutný, uspokojovalo ma to povedomie, že trpím za nich.“

Gounod celkom sa čudujúce, že tak vie cítiť jeden úbohý robotník, veľmi si žiadal ďalej počúvať Jakuba a spýtal sa ho:

„Jakub, počul som že vy pracujete, že vy trojaké zamestnanie máte; ako ste prišli na túto myšlienku?“

„On mi dal i túto. Žiaľ ma už skoro opustil a dlhá chvíľa ma objala. On mi dal myšlienku, aby som sa k robote chytil. Na jeho slová som ukázal moje popálené ruky, on mi ale takto odpovedal:

„Nič to za to, ja som vám kúpil sklep, do ktorého vám nikdy nebude treba mnoho tovaru zadovážiť a vždy je tam v ňom.“

„Ale vás to mnoho peňazí stálo.“

„Ver nie. Hľa tento potok.“

„Vy to chcete, aby rybáril?“

„Nie, vy vodu budete nosiť a hneď vám poviem ako. Sud vám ja dám.“

„Ale komu budem nosiť vodu?“

„Prv mne, dostanete 18 frankov.“

„Tento dobrý priateľ mi zaplatil tak za vodu, akoby víno bolo bývalo.“

„A jako potrafiť k vám,“ pýtam sa.

„Vaša manželka vás povedie.“

„O niekoľko dní som dostal malú taligu a sud a keď som zaviezol vodu môjmu dobrodincovi, dal mi 20 halierov s týmito slovami:

„Hľa, vy ste tieto peniaze dnes zarobili.“ — Jakub pokračoval: Pätnásť mesiacov minulo, že všetko to, čo som jedol, od druhého som dostal. Dobrá vec, keď človek dostane ješ od dobrodincea, ale náš zárobok lepšie nás chová. A potom, môj pane, nebol som viac bez práce, bol som robotníkom! Jakub si vyhľadal svoj chlieb.

Pyšný samocit bolo vidieť na tvári slepého.

„Ako“, riekol Gounod „vy sa živíte nosením vody?“

„Nie len tým pane, ale mám i druhé zamestnanie.“

„Druhé zamestnanie?“

„Áno pane, mám i zimné zamestnanie, som drevorubačom.“

„Ako, a neporežete sa?“

„Oh, ja sa porezať,“ odpovedal slepý hlasom uspokojenia; „bol som prv drevorubačom, píla ma dobre pozná, a veď sa človek i toto naučí.“ Okrem tohto som i posol. Toto je moje tretie zamestnanie.“

„Posol,“ vzkrikoval Gounod prekvapene.

„Áno, pane,“ odpovedal Jakub, keď mám íť do Melunu tak si vezmem moje malé dievča na chrbát a tak sa pohnem.“

„A nohy si neudriete do vyčnievajúcich skál?“

„Nie, len nohy treba dobre zodvihnúť, k tomuto som privyknutý. I z Nosemova som prišiel sem sám.“

„Ach“ zkríkoval Gounod, „to je divné.“

Rozhovor som pretrhol a odvedúc svojho priateľa jeho som zaviedol do druhého kúta chyže.

„Ticho,“ povedal som mu, „ticho, nepovedz, že je to divné. Neznechť chudákovi jednoduchosť. Pozri na neho, ako tichá je jeho tvár, jaká krotká, milá i po rozprávaní, ktoré teba natoľko dojalo.“

„Pád je dojímavý“ odpovedal náš priateľ počuť.

„Pravda že. Tisíc slepých sa obráti ku práteču tejto pomoci a tisíc sa ich ešte obráti. Ale pozoruj tohto povahu, pozoruj jeho srdce, ktoré sa tak rýchle otvorí k poteche, ktoré tak rýchle prijalo zástož premožného, pozoruj toto srdce, ktoré ho životu prinavrátilo.“

V tom okamžení Jakub, ktorý v druhom kúte chyže stál, počujúce že sa ticho rozprávame, tichúčko sa odvrhol a synovi, ktorý ho prišiel hľadať, riekol:

„Odíďte bez toho, aby sme hrmot spôsobili.“

„Vy odchádzate, Jakub?“

„Áno. Vyrušujem vás, moji páni.“

„Docela nie. Povedzte pánu Gounodovi aspoň s Pánom Bohom.“

„Boh s vami, pán Gounod! Boh s vami, milý pane“, odpovedal Jakub bozkávajúce ruku Gounodovu. Keď budem smutný, na vás si pomyslím, a to tak dobrý účinok mať bude, ako keď si pomyslím na pána Deg-rangesa.“

Potom Jakub odišiel, palicou hmátajúc po dobrej ceste a my sme pokračovali ešte niekoľko minút v našej reči.

„No,“ riekol som Gounodovi, „nemal som pravdu, keď som tohto človeka menoval zvláštnym stvorením. Pamätám sa, jedného dňa, keď som ho navštívil, sedel v kúte svojej chyže tiež s jedným nešťastným, ktorý tiež bol slepý.“

„O čom sa zhovárate,“ spýtal som sa ich.

„O slnci, pane. Však je to vznešené slovo!“ doložil s tým milým hlasom, ktorý ma vždy prekvapí.

„Že sa nachodí jeden dobrý Boh“ — riekol Jakub — „to dokazuje medzi iným i svetlo. Ľudia robia denne tomuto podobné ale potrebujú drevo, aby spravili oheň, olej, aby urobili svetlo. Jasnosť a svetlo ľudí nevniká, nesvieti ďaleko, kdežto jasnosť dobrého Boha osvecuje všetko a kde to vnikne, tam je všetko jasné, tam je všetko osvetlené!“

To slovo: osvetlené, s istým oduševneným prízvukom vyriekol.

Hľa jeden slepec, ktorý hľadá príčinu jestovania Boha a najde ju v jasnosti, vo svetle, oslavujúc slnce, ktorému sa tešíť viac nemôže. Jeho nešťastie ho priviedlo k Bohu, jeho nešťastia ho naučilo v Boha veriť.

Ci sa nachodí múdrosť, ktorá sa vyššie vyzdvihuje, ako tá úbohá bytnosť, ktorú učí slepota.

Útok na život predsedu francúzskej republiky.

Vo francúzskom hlavnom meste, kde v poslednom čase anarchisti siahajú zločinnou rukou na životy ľudí, takto chcú ukázať svetu svoju pekelnú moc, opäť bol spáchaný strašný útok na život predsedu francúzskej republiky Felixa Faurea.

Tá sberba, z ktorej svojho času bol pošiel Caserio, ktorý zavraždil predošlého predsedu republiky Carnota v Lyone, zaiste i teraz chce zbaviť života terajšieho predsedu republiky, no útok sa nepodaril a predsedovi sa nestalo nič.

Útok na život predsedu spáchaný bol v nedeľu, dňa 13. t. m. popoludní o 4. hodine. Asice predseda Faure viezol sa na koči ku koňským dostihom, ktoré sa od-bývaly na jednej lúke za Parížom. Keď koč s predsedom došiel ku lesíku Boulogne a tam zabočil smerom ku koňským dostihom, na ceste v prachu ukrytá bomba vybuchla strašným rachotom. Po výbuchu nastalo veľké zdesenie ľudstva, ktoré šlo tiež tou cestou ale keď ľudstvo videlo povstať neraneného predsedu v koči, uspokojilo sa a hneď vrele pozdravovalo predsedu. V nasledujúcom okamihu polícia i ľud rozbehol sa po lesíku hľadať útoč-níka, ale toho nepodarilo sa najst. Zmizol v kroví hu-steho lesíka. Jeden tajný policista stal sa pritom obeťou omylu. Chytil totiž jedného podozrivého človeka ale ľud myslel, že podozrivým je on, detektív, chytili ho a strašne zbili, medzi čím snáď ten pravý útočník ušiel.

Bomba bola zhotovená z jednej 15 centimetrov dlhej a 6 cm v priemere majúcej oceľovej rúry, nabitá bola pušným prachom a brokom. Ináč ale rúra nebola súca ku zapríčineniu väčšieho nešťastia.

Predsedovi republiky nestalo sa nič. Ohliadol si koňské dostihy a keď sa navracal do predsedníckej pa-loty veľké zástupy uvítaly ho veľmi živo a oduševneno.

Toto nebol prvý útok na život Faurea. Stalo sa totiž vo svätodušný pondelok, že jedon dosavád úplne neznámy človek strelil neďaleko obce Saint-Denis na vlak, na ktorom sa predseda francúzskej republiky viezol. Guľka nikoho netrafila, a útočník zmizol medzi siatiny. Parížska polícia pripisuje i tento skutok anarchistom.

CHÝRNÍK.

Vyznačený učiteľ. Jeho veličenstvo kráľ vyznačil grécko-katolíckeho učiteľa vo Vernári, Gabriela Lázara strieborným záslužným krížom za zásluhy, ktoré si čo učiteľ vydobyl na poli ľudovej výchovy.

Bývalý srbský kráľ Milan znujúce už blúdenie po Europe, rozhodol, že sa stále osadí vo Viedni, kde si už najal i byt, ktorý pozostáva z tridsaťjeden izieb. Vo Viedni bude sa vraj zapodievať s dochovaním koní pre dostihy.

Pravnučka nášho kráľa. Deéra arcikňažny Gizelly, najstaršej dcéry nášho panovníka barónka Seefriedová — jako zo Znaimu sdeľujú, — porodila dievčatko. Krst bol v pondelok. Krstným otcom bol sám kráľ, ktorého pri krste zastupoval miestodržiteľ moravský.

Rodinná radosť v cárskej rodine. Manželka ruského cára Maria Fedorovna porodila dievča. Toto je už druhá dcérka cárskeho páru. Cárski manželia boli by si teraz chlapca priali, lebo nástupník trónu veľkoknieža Juraj je ešte vždy chorý, ba není ani veľkej nádeje, že by sa kedy uzdravil.

Šéf generálneho štábu v Uhorsku. Šéf generál-neho štábu barón Beck v sprievode niekoľkých generá-lov tieto dni cestoval po Uhorsku. Zkúšal strategické meranie generálneho štábu pri Levoči, Poprade a pri Kežmarku.

Ministerská vďaka. Minister vnútra Desider Perczel poslal jeden prípis stolici trencianskej, v ktorom vyzdvi-hnúť zásluhy dra Karola Brančika, stoličného fysikusa okolo zamedzenia očnej choroby trachoma, vyslovuje menovanému lekárovi svoju vďaka a uznanie.

Zadakovanie. Predseda sirotskej stolice v Liptove Martin Szeat-Iványi vzdal sa tohto úradu.

Inštalácia rožňavského biskupa. Inštalácia novo-vymenovaného rožňavského biskupa dra Jána Ivánkoviča prevedia sa slávnostným spôsobom dňa 20. júna. Dňa 19. júna dojde nový biskup do Rožňavy. Ku slávnostiam pošlú mnohé spolky a susedné stolice deputácie.

Nemecký cisár v Palestíne. O nemeckom cisárovi Vilhelmovi II. je známo, že rád cestuje. I teraz z Ne-mecka oznamujú, že sa cisár strojí na cestu do Pale-stíny ku posviacke evanjelického kostola, ktorý teraz sta-vajú v Jeruzaleme.

Smrť. Katolícky farár z Lúček (lipt. st.) Jozef Mašura zomrel v Karlsbade, kam bol šiel liečiť sa. Mašuru pechovali tam.

Čestný mešťan Iglova. Zastupiteľstvo mesta Iglova v mimoriadnom valnom zhromaždení vyvolilo kraj. ablegáta dra Auréla Münnicha, za svojho čestného mešťana, za zásluhy, ktoré si Münnich vydobíľ okolo mestských záujmov.

Pokoj v evanjelickej cirkvi v Trenčíne. Ct. čitateľom budú známe tie rozopry, ktoré povstaly medzi evanjelikmi v Trenčíne pre voľbu farára. Teraz však nastal potešiteľný obrát v tejto záležitosti. Jednotliví cirkevníci z obúh protivných strán šišli sa ku porade, v ktorej predsedal dočasný senior Karol Riesz a dočasný inšpektor gróf Mikuláš Zay a usniesli sa, že za farára vyvolia obe strany Žigmunda Križana, na teraz farára v Malých Stankovcach, a za inšpektora si žiadajú dra Kolomana Langeho, trenčínskeho pravotára. Posledný raz za inšpektora zvolený Michal Buček, doterajší hlavný kurátor vzdá sa svojho úradu. Je tedy výhľad, že spor, ktorý vyše troch rokov panoval medzi evanjelikmi v Trenčíne, pokojnou cestou sa vybaví.

Pekné pomery. V obci Sebes ešte v šesťdesiatych rokoch sa stalo, že katolíci a kalvíni zo spoločnej zbierky kúpili si jeden zvon. Odtedy ale niet pokoja v obci. Raz katolíci, druhý raz zas kalvíni hádajú sa o právo zvonenia. Kalvíni mileradi by si boli celý zvon odkúpili, vlastne zaplatili polovičku ceny zvona, ktorú splatili pri kúpe katolíci. Lež títo nechceli zvon predať kalvínom, aby si títo nemohli na ňom potom vyzváňať, ale ho predali — židovi. Peniaze za zvon pekne — rúce shrabali, a kalvínom teraz nechcejú dať ani krajiara za spoločný zvon. Kalvíni teraz obrátili sa na súd, ktorý rozhodne, či bol vlastne ten zvon, ktorý katolíci predali židovi.

Pozor na deti! Deti už neraz boli príčinou strašných nešťastí, ktoré uvrhly do biedy celé obce. I teraz sa píše o dvoch veľkých požiaroch, ktoré zapríčinily deti. V obci Zapotok — ako to z Ľubľani píšú — vypukol požiar. Mnoho stavísk ľahlo popolom. Škoda obnáša 14.000 zlatých, z čoho len 5550 zl. bolo zabezpečené. Taktiež oheň pustošil aj v mestečku Obergrasi, kde požiar narobil 22.000 zlatých škody. Z tohoto obnosu bolo len 6700 zl. zabezpečené. Požiare povstaly tak, že sa deti, ktoré ostaly doma bez dozoru, ihraly so zápalkami. Ľudia boží, opatrujte svetlo, oheň!

Sofal rychtára. Strašný prípad udal sa tieto dni v baraňanskej obci Óta. Roľník Ján Lukács naostrenou kosou v pravom smysle slova sofal hlavu tamejšiemu rychtárovi Pavlovi Horvátovi. Zločin spáchal Lukács vo dne na ulici. Lukács chcel od obce požičku vyzdvihnúť, ktorú ale predstavenstvo obce na návrh rychtára nepovolilo a preto sa Lukács pomstil na rychtárovi. Vrah už sedí vo väzení.

Kamarát Acciaritov. Acciarito, jako známo, spáchal bol útok na život talianskeho kráľa Umberta a preto bol odsúdený na doživotný žalár. Policia bola stopovala, či Acciarito nemá kamarátov, ktorí ho snáď povzbudili k útoku, ale bez výsledku. Teraz zo Záry v Dalmácii oznamujú, že v jednom tamejšom hostinci chytili istého Noselliho, ktorého v podozrení majú, že stál v spojení s rímskym utöčníkom Acciaritom.

Strašna pomsta. Na ostrove Kube zúri teraz povstanie proti Španielom a jako z New-Yorku oznamujú, havannskí povstalcí vyhodili pomocou dynamitu jeden osobný vlak do povetria. Nešťastie stalo sa niekoľko míľ od Havanny. Sto ľudí, zväčša vojaci, prišlo tam o život, krom toho viac cestujúcich bolo ťažko ranených.

Zase krveprelievanie. V minulom čísle spomenní sme to strašné krveprelievanie v Nádudvare a Alpáre, pri ktorom viac ľudí prišlo o život a teraz zase prišla zpráva o podobnej vzbure a krveprelievaní v torontalskej obci Elemíre. Tu sa poľní robotníci vzbúrili proti jednomu árendátorovi, že si chcel na pole vyviezť mlátiacu mašinu. Robotníci uapadli árendátora a jeho sluhov, prišli žandári a keď i týchto napadli, ba dvúh z nich i zabili, žandári upotrebili zbraň a strelili do vzbúreného ľudu. Dvaja vzbúrenci padli mrtví a dvaja boli ťažko ranení. Z Bečkereku prišlo vojsko zaviedlo poriadok. Štyridsať osôb zpomedzi vzbúrencov uväznili.

Kritické dni Falbove. «Prorok počasia» Falb i na druhý polrok tohoto roku už zaprorokoval kritické dni. Asiže, dňa Falba, najkritickejšie dni prvej triedy v druhej polovici tohoto roku budú: 28. augusta, 26. septembra, 25. októbra a 24. novembra. Kritické dni druhej triedy budú: dňa 14. júla, 29. júla, 12. augusta, 10. septembra, 10. októbra a dňa 28. decembra. Na budúci mesiac júl prorocko Falba zneje: v prvej polovici mesiaca bude jasné, teplé počasie, v druhej polovici ale bude mračno a dažde. Aj na august prorokuje Falb veľké dažde. Dňa Falba mali by sme teda špatné leto.

Obetoval sa za svoje deti. Veľmi dojímavý prípad udal sa tieto dni v Šahách. Michal Kuliška išiel sa i s dvomi svojimi deťmi člnkovať na Ipoľ. prúd rieky ale zahnal člnok k pilieru mostu, tam sa prevrhol a v ňom sediaci popadali do vody. Kuliška s veľkým napnutím sil pochytil deti a po jednom vyhodil ich na breh, ale on sám bol už tak vysilený, že ho voda strhla a v niekoľkých okamihoch ztratil sa vo vlnách. Kuliška, chudobný remeselník, zanechal po sebe vdovu a šestero drobných detí.

Tie reversy. Minulý týždeň okresný podsudea Viliam Lehotzky pred matrikárom v Budapešti vstúpil do manželstva so slečnou Elisou Hellebrandovou. Mladozženich je evanjelik, nevesta katolíčka. Po civilnom sobáši išli do Tereziavho kostola katolíckeho, aby ich tam aj cirkevne požehnali. Keď prišli do kostola, kaplán Ludvik Czenner vyhlásil, že mladý pár nepožehná pokým nedajú revers, že deti budú vychovávať v katolíckej viere. Na toto osvedčenie starejší mladozženicha, Anton Lehotzky snemovný vyslanec odpovedal, že keď ich kaplán nepožehná, tak pôjdu do evanjelickeho kostola. Načo kaplán riekol: Mne je to všetko jedno, či pôjdete do luteránskeho kostola, alebo do krčmy. Porúčam sa. Potom sa predstavil vyslanecovi Lehotzkému a poznamenal, že to vraj možno ďakovať liberálnym zákonom. Na čo Lehotzky odvetil: „Nie liberálnym zákonom, lež fanatizmu istých ľudí!“ Potom sa aj so svatobníkmi pokojne vzdialil. Mladý pár na to zriekol sa cirkevného obradu a išiel na svatobnú cestu. Kaplán Czenner teraz sa osvedčuje, že on konal len dľa predpisov cirkevnej vrchnosti a keď mladozženich nechcel vystaviť revers, že z manželstva pochadzajúce deti budú sa v katolíckej viere vychovávať, nemohol pár sosobášiť.

Ludomil. Tieto dni zomrel v Budapešti kupec Salamon Taub, ktorý zo svojho poldruha millionového majetku 700.000 zl. poručil na dobročinné ciele. Každý dobročinný ústav hlavného mesta bez ohľadu na náboženstvo dostane 10—40.000 zl. Budapeštianski chudobní dostanú 14.000 zl. tak, že im rodina zomrelého vymeni pozakladané veci zo záložne.

Pestovanie chmeľu v nitrianskej stolici. Hospodársky spolok nitriansky chce v prievádzkom okrese udomácnit pestovanie chmeľu a preto minister orby na návrh hospodárskeho spolku vyslal Alexandra Cserhátiho, aby

tamejšie pomery a zem preskúmal. Cserhádi 14. júna prišiel do Prievidze a 15. popoludní držal prednášku o zdarnom pestovaní chmeľu. Nitriansky hospodársky spolok podporovaný ministerstvom a mestom sriadi v Prievidzi chmeľové sady, kde si potom tí gazdovia, ktorí túto užitočnú rastlinu pestovať chcjú, potrebnú sbehosť v pestovaní chmeľá adovážit môžu.

Špitál pre suchotinárov. Professor na hlavnomestskej klinike dr Korányi už dávno agitoval v záujme jedného špitála, ktorý má byť sriadený pre chudobných chorých na pľúca. Tieto dni zasedal ten spolok, ktorý si za úkol postavil takéto sanatorium zariadiť. Posiaľ nasbierali ku stavbe sanatoriumu už 79.000 korún. Minister Perczel prisľúbil, že aj vláda podá podporu asi 40.000 zlatých k tomu vznešenému cieľu. Takým činom o nedlho zas budeme mať jeden nový ústav, ktorý stáť bude v službe verejného dobrobytu a zdravotníctva.

Nova flinta. Jeden nemecký fabrikant menom Mauser vynášiel takú pušku, ktorú možno nabiť 20 patrónami a jaknáhle sa z nej vystrelí, sama vyhodí prázdny patrón a sotí čerstvý do zátvoru. Z flinty sa dá tak rýchlo strieľať, že za jednu sekundu možno šestdesiat ráz vystreliť. Za minútu strelí puška deväťdesiat ráz. Pri týchto všetkých vlastnostiach puška keď je aj 20 patrónami nabitá, neváži viac ako dva kilogramy! Teda zase nový stroj, ktorým možno ľahšie vraždiť ľudí.

Zemetrasenie v Indii. Z Kalkutty oznamujú, že tam 13. júna bolo veľké zemetrasenie. Väža katedrálneho chrámu sa na 15 stôp sborila. Mnohé chrámy, verejné staviská a skoro všetky domy sa porúchaly. V zrúcaniach 8 domorodých zabilo. V okolitých mestách tiež pocítili veľké zemetrasenie.

Do povetria vyhodená prachárneň. V meste Rosenheim počas búrky hrom uderil do tamejšej prachárne, ktorá asi na hodinu je vzdialená od mesta. Sto centov pušného prachu vybušilo, následkom čoho jedenást stavísk sa zrútilo. Výbuch bol tak silný, že stromy povytýňali aj s koreňami zo zeme. V meste Rosenheime, následkom strašného výbuchu potrkly sa všetky okná. Koľko ľudí prišlo o život, nevedno.

Tretia trieda na rýchlolokoch. Uhorská vláda zamýšľa pri rýchlolokoch zaviesť aj tretiu triedu. Keď by táto reforma aj do života vstúpila, posiaľ ten to je isté, že železničné karty na rýchlolok do tretej triedy budú len na VII—XIV. zónu predávať, aby susedná premávka neobťažila veľmi rýchlolok.

Nešťastie na balóne. V Berlíne chceli vyzkúsiť jeden balón, o ktorom mysleli jeho vynálezci, že sa dá v letku spravovať. Vetroplavec Wolfert s mechanikom Knabe-m vyleteli na balón a keď sa balón povznášal vo výške asi 1000 metrovej, chytil sa plameňom. Košiar v ktorom vetroplavec sedeli strašnou rýchlosťou rútil sa na dol. Keď košiar na zem padol, vetroplavcov strašne dokaličených a pohorených našli ležať.

Palenie mrtvol v Paríži. Tieto dni zomrel v Paríži senátor Casimir-Périer, strýc bývalého predsedu francúzskej republiky. Mrtvolu vzdor tomu, že bol zomrelý katolíkom, posvätil evanjelický kňaz, lebo katolícke kňazstvo na základe jednej dávnejšej pápežskej bully odoprela posviacku mrtvoly preto, lebo ju chceli po tom spáliť. Keď evanjelický kňaz odbavil pohrabné obrady, pochod pohol sa na čele s bývalým predsedom do krematóriuma, kde aj mrtvolu spálili.

Burky a lejaky minulého týždňa narobili veľké škody na mnohých stranách našej krajiny. Voda na

viac miestach vystúpila zo svojho koryta, zaliala polia a zničila tohoročnú úrodu, uvrhnuť gazdov do biedy. Tak veľké škody narobili lejaky v krassó-szörényeskej stolici. Obec Kis-Zorlenc zaliala voda; prival celé domy strhal sebou. Jedna z viac členov pozostávajúca rodina zahynula vo vlnách. — Vo Verešpataku tiež pretrhly sa oblaky. Sedem kilometrov dlhú hradsú voda rozniešla a smyla. Vyše 100 mlynov na mrvenie zlatej rúdy zničila voda. Skoda obnáša vyše 10.000 zlatých. — Sege-dínu tiež hrozilo veľké nebezpečie rozvodnením sa riek Tisy a Maruše.

Mravci a povetnosť. Keď vracajú sa mravci vo dne domov vo veľkom množstve a nie sú diery mraveniska uzavreté, to oznamuje dažď krátkeho trvania. Keď sú hornejšie otvory mraveniska pri peknom počasi, keď sa mravci boli vrátili, uzavreté, nasleduje silný dažď. Keď sú diery hore a po strane mraveniska uzavreté, ale mravci predsa z dolnejších dier vyliezajú, bude pršať, ale za dlhšiu dobu (najdlhšie za 6 hodín). Premávajú-li sa mravci hore po mravenisku, je to známka náhleho dažďa. Keď sú konečne diery mraveniska z rana alebo za dňa po daždi uzavreté, je to isté znamenie, že daždivé počasie nejaký čas potrvá.

Upozornenie. Ponevác v novšom čase viacerí et. p. čitatelia nám zaslali objednávky kôš, ktorých odpredaj oznamuje na poslednej strane nášho časopisu Jozef Sohr v Somogy-Szille, upozorňuje et. čitateľov v záujme rýchleho vybavenia, aby objednávky adressovali rovno na oznamovateľa: *Jozef Sohr v Somogy-Szil.*

KU OBRAZKU.

Obef Noeho.

Keď na kolísku človečenstva medzi riekami Eufratom a Tigrisom v Malej Asii dopustil Boh trest potopy, Noe postavil si koráb, do ktorého sa utiahol so svojou familiou, vezmúc k sebe z každého druhu zvierat po páre. Dažď trval za štyridsať dní a nocí, voda pokryla roviny i vrchy. V päťdesiaty deň nešťastia otvoril Noe okno korábu a pustil holubicu, ktorá sa ale onedlho navrátila, druhá holubica po siedmych dňoch na to doniesla v zobáčku ratolesť a tretia, pustená zase o sedem dní pozdiesie, tá sa vôbec nevrátila. Keď oschnul povrch zeme, Noe vystúpil z korábu a priniesol obeť Hospodinovi. Vtedy objavila sa na oblohe dúha, znak Hospodina, že nikdy nebude trestať svet potopou. Koráb Noeho zastal na vrchu Ararat, v Malej Asii, ktorý ešte i dnes nosí to meno.

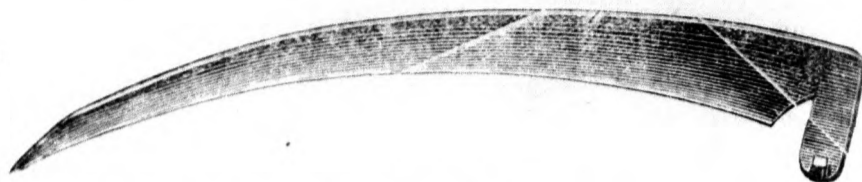
K OBVESELENIU.

Predvidenie.

Žena: „Ty muž, dokiaľ bude ten červený a chuch-mavý židovský doktor k nám chodiť, veď Mariška je už aj tak celkom zdravá a že vždy v posteli od rána do večera a od večera do rána vyluhuje, to je len figel: s prácou, ktorá jej smrdí, len na mňa sa spolieha, preto je každý mesiac 4 týždne chorá; vidíš to nás len peniazze stojí!“

Pán: „Vieš drahá ženička moja, ja nechcem pokaziť doktorovi dobrú vôľu; zaplatiť mu aj tak nemôžem, nuž nech chodí, dokiaľ sa mu tak páci, možná, že si to dievča vezme za ženu.“

Kosa svätého
Antona

ROĽNÍCI, POZOR!

➡ Predavatelja kôs v našej vlasti mnoho klamstva porobia. A ponevác ja s mojou kosou „Svätého Antona“ som im kefnul na prsty, lebo dobrý chýr tejto kosal v celej krajine sa rozšíril, teraz túto kosu falšujú a chcú ľuď na to priviesť, aby im veril, že taká stará portieka je ozajstná kosa „Svätého Antona“; oproti tomu ja oznamujem, že ja nedržím v Uhorsku ani agenta, ani cestovateľa (rajzendera) a že ozajstná kosa „Svätého Antona“ len u mňa sa môže kúpiť. ➡

Ctení hospodári nemajú potrebnějšího a viac užitočného nástroja ako je kosa. Dobrá kosa je poklad; ale zlá kosa je tarcha, ktorá je nie hodná, aby ju človek do ruky vzal. O tom je každý presvedčený a predsa vošlep verí, že sú to dobré kosal, ktoré majú pekné meno, ako i verí takým predavačom, ktorí sami seba chvália.

Jediná kosa, ktorá má všetky dobre vlastnosti je

➡ KOSA SVÄTÉHO ANTONA, ➡

ktorá zaslúži meno „kosa ľudu“ ako ju na mnohých miestach volajú.

Táto kosa je preto všade za dobrú uznaná, že je pevná, ani nie veľmi tvrdá, ani veľmi mäkká, a pritom záračne ľahká.

Zvláštne ale preto vyhovuje žiadosti hospodárov, lebo táto kosa «Svätého Antona» má mocné hrdlo, tenkú čepeľ a je sriadená pre obyčajného kosca tak, aby ju nemuseli dať kováčovi na hrdle ťahať, skrze čo zadok kosal obyčajne zmäkne.

Mnohí gazdovia sami zkažia kosu, lebo ju chybné kujú; čo sa pri kose «Svätého Antona» nestane, ona je už vykovaná, a dobre vyprobovaná príde do rúk hospodárov.

S kosou „Svätého Antona“ po jednom kovaní cez viac dní môže sa pracovať a s jedným ostrením 120—150 krokov môže sa kosiť v najtvrdšej a najhustejšej tráve.

Za každú kosu dobre stojím, a ktorá by sa nešikla, takú zamením.

Cena kôs „Svätého Antona“:

Dlhá	70	75	80	85	90	95	100	cm.
1 zl.	1.05 zl.	1.10 zl.	1.15 zl.	1.20 zl.	1.25 zl.	1.30 zl.		

Kto objedná 5 kusov, tie mu dielňa kôs pošle franko na pošte; kto objedná 10 kusov, jednu kosu dostane zdarma.

JOZEF SOHR v Somogy-Szill.

➡ Obrázkový cenník pošlem zdarma. ➡

Budapešťianska bursa s úradným značením cien dňa 18. júna									
Obilie	Jakosť dia hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze		Cenné papiere	Peniaze	
		od	do		Tovar	Tovar			
Pšenica banátska	77—81	8.65	8.85	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	4250.—	4300.—
pešťianska	77—81	8.60	8.80	Uhorská zlatá renta 4%	123.—	123.50	Pešť. uh. kupec. b.	1319.—	1330.—
stolnobelehradská	77—81	8.75	8.85	Uhorská korunová renta 4%	99.75	100.25	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa	8130.—	8163.—
Raž žitaj	70—72	6.45	6.50	Uhorské regálové úpisý 4½%	100.70	101.70	Salgó-tarjánska baňa na uhlie	605.—	600.00
Jačmen na krm.	60—62	4.60	5.00	Uhorské premiové úpisý	153.00	154.00	Záložné listy.		
na páku	62—64	—	—	Uhorská tisko-segedínska po- žička 4%	141.00	142.00	Uhorského pozem. úverového ústavu 5%	101.50	102.00
na várku	64—66	—	—	Uhorská žel. požička 4½% v zl.	123.25	124.50	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4½%	100.50	101.00
Ovos	39—41	5.60	6.20	vyvážkové úpisý 4½%	101.25	102.—	Uh. úver. ústavu s premiou 4%	100.—	100.50
Kukurica	73	3.80	3.85	Spoločná požička v beľ. penia- zoch 4½%	100.80	101.30	Peniaze.		
Prosno	—	4.10	4.50	Žreby.			Cisársky dukát	5.65	5.69
Repica	—	—	—	Spolku „Jó sziv“	3.80	4.20	Dvadsat-frankovník	9.52	9.59
Dateľinové semá, luc.	—	—	—	Uhorského „Červeného križa“	8.01	8.50	Nemecká ríšska marka	58.67	58.87
Svičská masť pešťianska	—	52.50	53.00	Rakúskeho	20.90	21.00	Striebro	—	—
vidiecka	—	—	—	Baziška	6.25	6.75			

Knižničiareň Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.